

REGLUR

raunvísindadeildar Háskóla Íslands um rannsóknánám.

1. gr.

Rannsóknánámsnefnd raunvísindadeildar.

Rannsóknánámsnefnd raunvísindadeildar fer með málefni rannsóknánáms innan deildarinnar. Í rannsóknánámsnefnd situr fulltrúi úr hverri skor sem deildarráð skipar til tveggja ára. Hlutverk nefndarinnar er að afgreiða umsóknir um rannsóknánám eftir umfjöllun skora. Nefndin skal einnig fjalla um meiriháttar breytingar á námsáætlun eftir upphaf náms og sinna öðrum málum sem deildarráð kann að fela henni. Stúdent getur skotið ágreiningi við meistara- eða doktorsnefnd til rannsóknánámsnefndar.

2. gr.

Umsóknarfrestur.

Umsóknarfrestur um rannsóknánám við raunvísindadeild er til 15. mars fyrir nám sem hefst á haustmisseri og til 15. september fyrir nám sem hefst á vormisseri.

3. gr.

Meðferð umsókna.

Ferli umsókna um meistara- og doktorsnám er eftirfarandi:

- a) Stúdent sækir um inngöngu í rannsóknánám á sérstökum eyðublöðum sem fást hjá nemendaskrá og skrifstofu raunvísindadeildar, að höfðu samráði við skor eða stofnun Háskóla Íslands á fræðasviði er tengist námsáformum hans. Umsókn um meistara- eða doktorsnám skulu fylgja drög að námsáætlun sem unnin er í samvinnu við skor eða stofnun. Greinargóð lýsing á rannsóknaverkefni og rannsóknáætlun er lögð fram með umsókn ef það hentar (sjá 13. gr.). Liggi fyrir drög að umsókn til sjóða sem fjármagna eiga rannsóknaverkefnið skulu þau fylgja umsóknnum um rannsóknánám. Umsókn skal skilað á skrifstofu raunvísindadeildar, sem skráir hana og sendir til viðkomandi skorar.
- b) Skor fjallar um umsóknina og samþykkir hana (með fyrirvara um fjármögnun gerist þess þörf) eða synjar henni með rökstuðningi. Við umfjöllun skorar ber að líta til gæða umsóknar, inntökuskilyrða, hæfni leiðbeinanda ef það á við (sjá 9. og 10. gr.), ásamt aðstöðu til rannsóknánámsins. Samþykki skorin umsókn skal hún tilnefna umsjónarkennara. Umsókn er síðan vísað til rannsóknánámsnefndar, sem afgreiðir hana. Skrifstofa deildar tilkynnir umsækjanda niðurstöðu bréflaga um leið og hún liggur fyrir. Afgreiðsla rannsóknánámsnefndar er kynnt deildarráði við fyrsta tækifæri.
- c) Afgreiðslu umsókna sem berast fyrir 15. mars skal vera lokið fyrir 25. apríl. Umsóknir sem berast fyrir 15. september skal afgreiða fyrir 15. október. Afgreiðslu umsókna skal tilkynna til nemendaskrár um leið og hún liggur fyrir.
- d) Stúdent sem raunvísindadeild hefur samþykkt í rannsóknánám skal snúa sér til nemendaskrár og skrá sig til náms. Skráning vegna náms sem hefjast skal á haustmisseri skal fara fram í síðasta lagi 31. júlí, en 30. nóvember fyrir nám á vormisseri.

4. gr.

Inntökuskilyrði.

Til að geta innritast í nám til meistaraþrófs við raunvísindadeild þarf stúdent að hafa lokið B.S. prófi frá deildinni með lágmarkseinkunn 6,5 eða sambærilegu prófi sem raunvísindadeild viðurkennir.

Til að innritast í nám til doktorsþrófs við raunvísindadeild skal stúdent hafa lokið M.S. prófi frá deildinni eða hafa sambærilegt próf sem Raunvísindadeild viðurkennir. Stúdent getur innritast í doktorsnám án undanfarandi meistaraþrófs og þarf hann þá að hafa lágmarkseinkunn 7,0 á B.S. prófi, eða sambærilegan árangur í prófi sem Raunvísindadeild viðurkennir.

Heimilt er að víkja frá ákvæðum um ofangreindar lágmarkseinkunnir mæli skor eindregið með því.

5. gr.

Einingafjöldi og tímalengd náms.

Rannsóknánám til meistaraþrófs (M.S.) er 60 námseiningar (að jafnaði tveggja ára vinna). Sjái stúdent fram á að geta ekki lokið náminu innan fimm missera frá því það hófst skal hann sækja um til skorar að vera áfram innritaður í námið í eitt misseri til viðbótar. Ef frekari framlengingar er þörf skal slík umsókn endurtekin, þó þannig að heildarnámstími verði aldrei lengri en þrjú og hálf ár, nema samþykkt hafi verið að stúdent fái að stunda nám sem hlutastarf.

Um nám til M.Paed.-gráðu (45 einingar), að hluta með námskeiðum í uppeldis- og kennslufræði, gilda sérstakar reglur.

Rannsóknánám til doktorsþrófs án undanfarandi meistaraþrófs skal vera 120 einingar hið minnsta (að jafnaði fjögurra ára vinna) að loknu B.S. prófi. Doktorsnám að loknu meistaraþrófi skal vera 90 einingar hið minnsta (að jafnaði þriggja ára vinna). Sjái stúdent fram á að geta ekki lokið náminu innan fimm ára (120e nám) eða fjögurra ára (90e nám) frá því það hófst skal hann sækja um til skorar að vera áfram innritaður í námið í eitt misseri til viðbótar. Ef frekari framlengingar er þörf skal slík umsókn endurtekin, þó þannig að heildarnámstími verði aldrei lengri en sjö ár (120e nám) eða fimm ár (90e nám), nema samþykkt hafi verið að stúdent fái að stunda nám sem hlutastarf.

Við brautskráningu skal stúdent sýna fram á að hann hafi verið skráður og greitt skráningargjald allan námstímann, eða samkvæmt nánari reglum sem Háskólinn kann að setja.

6. gr.

Samsetning náms.

Stærð rannsóknaverkefnis í námi til meistaraþrófs er ákveðin í námsáætlun og skal vera 15, 30 eða 45 einingar. Aðrar einingar fást með þátttöku í námskeiðum í samræmi við samþykta námsáætlun. Hámarksfjöldi eininga í lesnámskeiðum stúdents hjá leiðbeinanda hans er 6 einingar í meistaranámi.

Skrái stúdent sig beint í doktorsnám án meistaragráðu skulu námskeið vera að lágmarki 30 einingar. Skorir skulu fjalla sérstaklega um fjölda námskeiðaeininga í doktorsnámi stúdents sem innritast að loknu meistaraþrófi. Námskeiðaeiningar fást með þátttöku í námskeiðum við Háskóla Íslands eða aðrar viðurkenndar stofnanir í samræmi við samþykta námsáætlun. Hámarksfjöldi eininga í lesnámskeiðum stúdents hjá leiðbeinanda hans er 9 einingar í doktorsnámi.

Að baki doktorsgráðu að loknu fyrsta háskólaprófi skulu aldrei vera færri en 120 einingar, 30 einingar að lágmarki í námskeiðum og 90 einingar að lágmarki í rannsóknaverkefni.

Lágmarkseinkunn er 6,0 fyrir námskeið sem meta skal til meistaraþrófs eða doktorsgráðu.

7. gr.

Tengsl meistara- og doktorsnáms.

Heimilt er að nýta allt að 30 námskeiðaeiningar í meistaranámi til doktorsþrófs á sama sviði. Ekki er heimilt að nota meistaraþrófsritgerð sem hluta doktorsritgerðar. Skor getur þó mælt með því að stúdent breyti innritun sinni úr meistaranámi í doktorsnám, hafi hann ekki varið meistaraþrófsritgerð sína og ef ekki eru liðin meira en tvö ár frá innritun hans til meistaranáms, miðað við nám í fullu starfi. Til þess þarf samþykki rannsóknanámsnefndar og deildarráðs.

8. gr.

Námskeið í grunnnámi sem hluti af framhaldsnámi.

Námskeið í framhaldsnámi skulu að jafnaði vera sérstök framhaldsnámskeið við Háskóla Íslands eða aðrar viðurkenndar stofnanir. Þó er heimilt að nýta allt að 10 einingar úr framboði námskeiða til fyrstu háskólagráðu sem hluta af framhaldsnámi, enda séu þau nauðsynleg undirstaða verkefnisins og eðlilegt framhald námskeiða í grunnnámi stúdentsins. Slík námskeið mega ekki vera ætluð nemendum á fyrsta ári í háskóla. Um námskeiðin gilda reglur um lágmarkseinkunn í framhaldsnámi svo og reglur sem skorir kunna að setja um strangari kröfur til framhaldsnema.

9. gr.

Umsjónarkennari og leiðbeinandi.

Sérhver framhaldsnemi skal frá upphafi náms hafa umsjónarkennara úr hópi fastra kennara (prófessora, dósentar, lektora eða aðjúnkta, sem hlotið hafa hæfnisdóm) í viðkomandi grein, sem hann ráðfærir sig við um skipulag námsins, val námskeiða og annað sem tengist náminu.

Leiðbeinandi leiðbeinir stúdent í lokaverkefni. Umsjónarkennari og leiðbeinandi eru að jafnaði sami maðurinn. Skor getur þó heimilað nemanda að hafa utanaðkomandi leiðbeinanda sem uppfyllir þær kröfur sem gerðar eru í þessum reglum, sbr. 10. gr.

10. gr.

Kröfur til umsjónarkennara og leiðbeinanda.

Umsjónarkennari skal ávallt vera fastur kennari í viðkomandi grein. Leiðbeinandi nemanda í framhaldsnámi skal ávallt vera viðurkenndur sérfræðingur á viðkomandi sviði og hafa birt ritsmíðar í ritrýndum alþjóðlegum tímaritum á sviðinu. Rannsóknaverkefni nemandans skal vera á sérsviði leiðbeinandans.

11. gr.

Meistaraþrófs- og doktorsnefndir.

Meistaraþrófsnefnd skal skipuð minnst tveimur sérfróðum mönnum og er annar þeirra umsjónarkennarinn. Heimilt er að skipa þriðja manninn í nefndina ef þurfa þykir. Deild skipar meistaraþrófsnefndina að fengnum tillögum skorar. Hlutverk hennar er að fylgjast með að framgangur námsins sé í samræmi við námsáætlun og tryggja fagleg gæði rannsóknvinnunnar í samræmi við reglur Raunvísindadeildar. Nefndin metur framgang námsins og gæði vinnunnar út frá frammistöðu stúdentsins á munnlegu prófi eða á opnum fyrirlestri, t.d. málstofu, innan árs frá upphafi náms (sjá 13. gr.). Nefndin metur lokaritgerð ásamt próf

dómara. Sé rannsóknaverkefni 15 einingar er ekki nauðsynlegt að skipa nefnd um sérhvern nemanda. Umsjónarkennari er þá ábyrgur fyrir faglegum gæðum námsins.

Doktorsnefnd skal skipuð þremur sérfróðum mönnum sem deildarráð skipar að fengnum tillögum skorar og er einn þeirra umsjónarkennarinn. Einn nefndarmanna skal starfa utan viðkomandi skorar. Doktorsnefnd kveður doktorsnemann á sinn fund eftir því sem þurfa þykir meðan á náminu stendur og heldur próf fyrir hann um miðbik þess eða metur framgang hans á sambærilegan hátt. Áður en til doktorsvarnar kemur skilar doktorsnefndin rökstuddu álitni til deildar um hvort gefa skuli doktorsefni kost á að leggja fram ritgerð sína til doktorsvarnar.

Í þeim tilvikum sem umsjónarkennari er ekki leiðbeinandi skal leiðbeinandi einnig sitja í meistaraprófs- eða doktorsnefnd eftir atvikum.

12. gr.

Prófdómarar og andmælendur.

Prófdómari, tilnefndur af meistaraprófsnefnd og skipaður af rektor, skal ávallt leggja mat á lokaverkefni meistaránema ásamt nefndinni.

Deildarráð tilnefnir tvo andmælendur við doktorsvörn að fenginni tillögu skorar. Skulu þeir vera óháðir aðilar, sem ekki eiga sæti í doktorsnefnd. Annar andmælendanna skal vera utan deildar og er æskilegt að hann komi frá erlendum háskóla eða viðurkenndri erlendri rannsóknastofnun. Hinn má vera innan deildar. Ritgerð skal dæmd og varin samkvæmt reglum Háskólans um doktorspróf og reglum raunvísindadeildar um undirbúning og framkvæmd doktorsvarnar við deildina.

13. gr.

Námsmat.

Í meistaránámi skal greinargóð lýsing á rannsóknaverkefni og rannsóknáætlun í síðasta lagi liggja fyrir í lok 1. misseris námsins ef um 45e verkefni er að ræða, en í lok 2. misseris ef verkefni er 30e eða 15e. Innan eins árs frá upphafi náms til meistaraprófs skal nemandi gangast undir próf eða halda opinn fyrirlestur (t.d. á málstofu) þar sem fræðilegar forsendur rannsóknaverkefnis eru reifaðar, rannsóknáætlun er skýrð og fyrstu niðurstöður kynntar ef við á. Í framhaldi tekur meistaraprófsnefnd ákvörðun um hvort framvinda námsins sé með þeim hætti að stúdent skuli leyft að halda áfram meistaránámi. Ef nefndin metur það svo að stúdent skuli synjað um framhald námsins skulu skor og rannsóknánámsnefnd deildar fjalla um málið og gefa deildarráði umsögn. Stúdent skulu þá kynntar niðurstöður matsins af deild með fullnægjandi rökstuðningi. Rannsóknaverkefni til meistaraprófs lýkur með því að nemandi leggur fram ritgerð og heldur um hana fyrirlestur. Ritgerð skal metin af umsjónarnefnd og prófdómara.

Doktorsnefnd prófar doktorsnemann í almennri fræðilegri þekkingu og rannsóknáæðferðum á viðkomandi sviði um miðbik námsins eða metur framgang hans á sambærilegan hátt og skal þá námskeiðum að jafnaði lokið. Skilyrði fyrir því að nemandi geti haldið áfram doktorsnámi er að hann standist prófið. Ef nefndin metur það svo að stúdent skuli synjað um framhald námsins skulu skor og rannsóknánámsnefnd deildar fjalla um málið og gefa deildarráði umsögn. Stúdent skulu þá kynntar niðurstöður matsins af deild með fullnægjandi rökstuðningi. Rannsóknaverkefni til doktorsprófs lýkur með því að nemandi leggur fram ritgerð, að fengnu samþykki doktorsnefndar (sjá 11. gr.), og ver hana opinberlega. Ritgerð skal metin af andmælendum, sbr. 12. gr.

Um leið og ritgerð er lögð fram skal jafnframt leggja fram til mats meistaraprófs- eða doktorsnefndar staðfest yfirlit um námsferil stúdents.

14. gr.

Skil og frágangur lokaverkefna.

Meistaraprófsritgerð skal leggja fram fullbúna fyrir meistaraprófsnefnd og prófdómara minnst tíu dögum fyrir próf og lokafyrirlestur meistaránema.

Doktorsritgerð skal leggja fram fyrir doktorsnefnd og andmælendur eigi síðar en sex vikum fyrir doktorsvörn. Lokaritgerð til meistara- eða doktorsprófs getur verið hvort sem er á formi bókar eða safns greina sem hafa birst eða verið sendar til birtingar í ritrýndum alþjóðlegum tímaritum. Með greinasafni skal ávallt fylgja ítarlegur inngangur með samantekt á verkinu og heildarmynd þess. Deildarskrifstofa veitir leiðbeiningar um frágang og útlit ritgerða, fjölda eintaka, kostnað vegna þeirra og skil til Háskólabókasafns og samþykkir einnig lokafrágang.

Ritgerð skal vera á íslensku eða ensku en útdráttur á báðum tungumálum skal fylgja hverri meistaraprófs- og doktorsritgerð. Doktorsritgerð skal liggja frammi á Landsbókasafni - Háskólabókasafni viku fyrir doktorsvörn.

15. gr.

Tengsl við aðra háskóla.

Hluta meistaránáms eða doktorsnáms má taka við aðra háskóla eða viðurkenndar rannsóknastofnanir. Jafnframt er heimilt að veita doktorsgráðu sameiginlega með öðrum háskóla. Skýrt skal kveðið á um vægi námskeiða og verkefnis við Háskóla Íslands og aðra háskóla eða stofnanir í námsáætlun sem lögð er fyrir viðkomandi skor til samþykktar (sjá 13. gr.). Allar breytingar á námsáætlun skal leggja fyrir meistaraprófs- eða doktorsnefnd og meiri háttar breytingar skal einnig leggja fyrir rannsóknanámsnefnd.

16. gr.

Lærdómstitlar.

Meistarapróf veitir rétt til lærdómstitilsins *Magister scientiarum* (M.S.) eða *Magister paedagogiae* (M.Paed).

Doktorspróf veitir rétt til lærdómstitilsins *Philosophiae Doctor* (Ph.D.).

17. gr.

Gildistaka o.fl.

Reglur þessar sem samþykktar hafa verið af deildarfundi í raunvísindadeild og hlotið staðfestingu háskólaráðs, sbr. 2. mgr. 13. gr. laga nr. 41/1999 um Háskóla Íslands og 67. og 68. gr. sameiginlegra reglna fyrir Háskóla Íslands nr. 458/2000, öðlast þegar gildi.

Auk birtingar í B-deild Stjórnartíðinda, sbr. 1. mgr. 20. gr. laga nr. 41/1999, skal birta reglur þessar í kafla raunvísindaeildar í kennsluskrá og á heimasíðu deildarinnar.

Háskóla Íslands, 14. apríl 2003.

Páll Skúlason.

Tryggvi Þórhallsson.